Pannon Egyetem

University of Pannonia

A Pannon Egyetem

Eszközök és források értékelési szabályzata

A Szenátus elfogadta: 2023. október 26.

A Szenátusi határozat száma: 197/2023. (X. 26.)

Hatálybalépés: 2023. november 1.

A szabályzat karbantartásáért felelős: gazdasági igazgató

Verziószám: 00

verziószám	közzététel dátuma	hatálybalépés dátuma	hatályon kívül helyezés dátuma	szenátusi határozatszám, kuratóriumi határozatszám*
00.	2023.11.02.	2023.11.01.		197/2023. (X.26.) szenátusi határozat

*amennyiben a szabályzat hatálybalépésének feltétele kuratóriumi elfogadás

Tartalomjegyzék

I. fejezet: Általános rész 5
1.§ Bevezetés 5
2.§ A Szabályzat célja 5
3.§ A Szabályzat hatálya 6
4.§ A Szabályzat elkészítéséért felelős személyek meghatározása 6
5.§ A Szabályzat elkészítését meghatározó jogszabályi előírások 6
6.§ Az értékelés alapelvei 7
II. fejezet: 7
Az eszközök és források értékelésének szabályai 7
7. § Bekerülési érték meghatározása 7
8. § A külföldi pénzértékre szóló eszközök és kötelezettségek forint értékének meghatározása 9
III. fejezet 9
A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése 9
9. § Befektetett eszközök 9
10. § Immateriális javak és tárgyi eszközök 10
11. § Terv szerinti értékcsökkenés 10
12. § Terven felüli értékcsökkenés elszámolása 12
13. § Befektetett pénzügyi eszközök 13
14. § Értékhelyesbítés elszámolási szabályai 15
15. § Forgóeszközök 16
16. § Készletek 16
17. § Követelések 17
18. § Pénzeszközök 22
19. § Időbeli elhatárolások 23

20. § Terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszaírásának általános szabályai 23
21. § Saját tőke 24
22. § Céltartalék képzés szabályai 24
23. § Kötelezettségek 24
24. § Külföldi pénzértékre szóló eszközök és kötelezettségek év végi értékelési szabályai 25
IV. fejezet: Záró rendelkezések 26
25.§ Hatályba lépés, jóváhagyás 26

A Pannon Egyetem (a továbbiakban: „Egyetem”) Szenátusa által jóváhagyott, valamint a Pannon Egyetemért Alapítvány, mint alapítói, tulajdonosi jogokat gyakorló fenntartó (a továbbiakban: „Fenntartó”) által elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzat (a továbbiakban: „SzmSz”) I. rész Szervezeti és Működési Rend (a továbbiakban: „SzMR”), valamint a Pannon Egyetem szabályzatai kuratóriumi elfogadásának hatásköri rendjéről szóló kuratóriumi határozat alapján az Egyetem Eszközök és Források értékelési szabályzatát (a továbbiakban: „Szabályzat”) az alábbiakban állapítja meg.

I. fejezet: Általános rész

1.§ Bevezetés

(1) Az Egyetem közhasznú szervezetként működő felsőoktatási intézmény, amely, mint gazdálkodó, a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban „Tv.”) hatálya alá tartozik. A Tv. meghatározza a gazdálkodók beszámolási és könyvvezetési kötelezettségét, a beszámoló összeállítása, a könyvek vezetése során érvényesítendő elveket, az azokra épített szabályokat, valamint a nyilvánosságra hozatalra, a közzétételre és a könyvvizsgálatra vonatkozó követelményeket. Az Egyetemnek a Tv. 14. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak szerint – a Tv. keretein belül – el kell készítenie az adottságainak, és gazdálkodási körülményeinek sajátosságait figyelembe vevő számviteli politikáját és ennek mellékleteként az Eszközök és Források értékelési szabályzatát.

(2) A Pannon Egyetem Számviteli politikája tárgyú szabályzat 7.§ (2) bekezdése értelmében a számviteli politikához kapcsolódó, kötelezően elkészítendő szabályzatok önálló szabályzatként kerülnek kiadásra.

2.§ A Szabályzat célja

(1) A Szabályzat célja a Tv. felhatalmazása alapján a számvitel-politikai döntéseken alapulva az Egyetem sajátosságainak figyelembevételével az eszközök és források értékelését megalapozó értékelési elvek, eljárások és módszerek meghatározása.

3.§ A Szabályzat hatálya

(1) A Szabályzat személyi hatálya kiterjed az Egyetem valamennyi karára, átfogó szervezeti egységére, szervezeti egységére, valamint munkavállalójára, függetlenül attól, hogy az alkalmazás munkaviszony, vagy egyéb jogviszony keretében történik.

(2) A Szabályzat tárgyi hatálya kiterjed a mérlegben értékkel rendelkező eszközökre és forrásokra.

4.§ A Szabályzat elkészítéséért felelős személyek meghatározása

(1) A Szabályzat főbb irányainak meghatározásáért a Kancellár, a Szabályzat elkészítéséért, módosításáért és végrehajtásáért a Kancellár által átruházott hatáskörben a gazdasági igazgató a felelős.

5.§ A Szabályzat elkészítését meghatározó jogszabályi előírások

(1) Az Egyetem a Szabályzat elkészítése során az Tv. mellett az alábbi jogszabályokat vette figyelembe:

a) egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII.28.) Korm.rendelet (a továbbiakban: „Rendelet”);
b) az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: „Ectv.”);
c) a civil szervezetek gazdálkodásáról, az adománygyűjtés és a közhasznúság egyes kérdéseiről szóló 350/2011. (XII.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: „C.Rendelet”);
d) a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról (a továbbiakban: „Nftv.”);
e) a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény; (a továbbiakban: „Tao.”)
f) a mindenkor hatályos adótörvények.

6.§ Az értékelés alapelvei

(1) A mérlegtételek értékelésének általános szabályaira a Tv. 46. §-át kell alkalmazni. Ennek megfelelően

a) az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a vállalkozási tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn;
b) az előző üzleti év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell;
c) az eszközöket és a forrásokat leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a törvényben szabályozott esetek kivételével – egyedenként értékelni kell. A különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési (előállítási) áron történő értékelés alkalmazható;
d) a mérlegben kimutatott eredmény meghatározásakor, a mérlegtételek értékelése során figyelembe kell venni minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, és amely a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált.

II. fejezet:

Az eszközök és források értékelésének szabályai

7. § Bekerülési érték meghatározása

(1) Az eszköz bekerülési (beszerzési, előállítási) értéke az eszköz megszerzése, létesítése, üzembe helyezése érdekében az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült, az eszközhöz egyedileg hozzákapcsolható tételek együttes összege. A bekerülési (beszerzési) érték az engedményekkel csökkentett,

felárakkal növelt vételárat, továbbá az eszköz beszerzésével, üzembe helyezésével, raktárba történt beszállításával kapcsolatban felmerült szállítási, rakodási, alapozási, szerelési, üzembe helyezési, közvetítői tevékenység ellenértékét, díjait, a bizományi díjat, a beszerzéshez kapcsolódó adókat és adójellegű tételeket, a vámterheket foglalja magában. A bekerülési érték részét képező tételeket a Tv. 47. §-a tartalmazza.

(2) Ha a beszerzés ellenértékének kiegyenlítése számla alapján devizában, valutában történik, akkor a számla szerinti – levonható általános forgalmi adót nem tartalmazó – devizaösszegnek, valutaösszegnek a beszerzéskor, a szolgáltatás igénybevételekor (teljesítésekor) érvényes, a Tv. 60. § (4)–(6) bekezdései szerinti árfolyamon átszámított forintértéke a termék, illetve a szolgáltatás értéke.

(3) A bekerülési (beszerzési) érték részét képező tételeket a felmerüléskor, a gazdasági esemény megtörténtekor (legkésőbb az üzembe helyezéskor) kell számításba venni a számlázott, a kivetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig a számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget az illetékes hatóság nem állapította meg, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni. Az így meghatározott érték és a ténylegesen számlázott vagy később módosított fizetendő (kivetett) összeg közötti különbözettel a beszerzési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a különbözet összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja. Amennyiben a különbözet összege jelentősen nem módosítja az adott eszköz bekerülési (beszerzési) értékét, annak összegét a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában egyéb ráfordításként, illetve egyéb bevételként kell elszámolni.

(4) Saját előállítású immateriális javak, tárgyi eszközök és saját termelésű készletek bekerülési értékének meghatározása az Önköltségszámítási Szabályzatban meghatározott módszertan alapján megállapított közvetlen önköltség.

8. § A külföldi pénzértékre szóló eszközök és kötelezettségek forint értékének meghatározása

(1) A Tv. 60.§ (4) bekezdése alapján az Egyetem a külföldi pénzértékre szóló eszköz (követelés, értékpapír stb.), valamint kötelezettség forintértékének meghatározásakor a valutát, devizát a Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon számítja át forintra.

(2) Ha a Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett és nem konvertibilis valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket kell forintra átszámítani, az átszámítást a Tv. 60. § (5) bekezdése szerinti módon kell elvégezni.

(3) Ha a Magyar Nemzeti Bank által nem jegyzett valutát, ilyen valutára szóló eszközöket és kötelezettségeket kell forintra átszámítani, akkor első lépésben az Európai Központi Bank árfolyamát kell használni. Amennyiben az Európai Központi Bank által sem jegyzett a valuta, akkor a valuta szabadpiaci árfolyamán – ennek hiányában országos napilapban a világ valutáinak árfolyamáról közzétett tájékoztató adatai alapján -, a Magyar Nemzeti Bank által jegyzett devizára átszámított értéket kell a Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamán forintra átszámítani.

III. fejezet

A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése

9. § Befektetett eszközök

(1) A befektetett eszközök a gazdálkodó tevékenységét, a működést tartósan, legalább egy évet meghaladóan szolgálják.

(2) A befektetett eszközök csoportjába az immateriális javakat, a tárgyi eszközöket, a befektetett pénzügyi eszközöket kell besorolni.

(3) Amennyiben az eszközök használata, rendeltetése azok besorolását követően megváltozik, mert az eszköz a tevékenységet, a működést tartósan már nem szolgálja, akkor azok besorolását meg kell változtatni; a befektetett eszközt át kell sorolni a forgóeszközök közé vagy fordítva. A besorolást, az átsorolást illetve átminősítést a szervezeti egység vezetője indoklással kezdeményezi, melynek végrehajtása a Gazdasági Igazgatóság (a továbbiakban: „GI") feladata a gazdasági igazgató jóváhagyásával.

10. § Immateriális javak és tárgyi eszközök

(1) A mérlegben az immateriális javakat, tárgyi eszközöket a bekerülési értéken kell kimutatni, csökkentve az elszámolt terv szerinti és terven felüli értékcsökkenéssel, növelve a terven felüli értékcsökkenés visszaírt összegével.

(2) Az immateriális javak és tárgyi eszközök bekerülési értékének meghatározása, valamint az értékcsökkenés elszámolása a GI feladata.

(3) Bekerülési érték meghatározása térítés nélküli átvételkor, ajándékként, hagyatékként kapott, többletként fellelt eszközök állományba vételekor piaci értéken kerül állományba vételre.

(4) A piaci érték meghatározása a következők szerint történik:

a) ingatlanok piaci értékének meghatározása: vagyonértékelési eljárással;
b) műszaki és egyéb gépek, berendezések, felszerelések, járművek piaci értékének meghatározása árjegyzék és/vagy műszaki becslés, értékelés alapján történik.

(5) A piaci értéket adatok, információk alapján dokumentálni kell. A dokumentumok elkészítéséért térítésmentes átvétel, ajándék, hagyaték esetén a kedvezményezett szervezeti egység vezetője, a többletként fellelt eszközök esetében a szervezeti egység vezetője a felelős.

(6) A piaci érték jóváhagyására a gazdasági igazgató jogosult.

11. § Terv szerinti értékcsökkenés

(1) A Tv. előírásai alapján az immateriális javak, tárgyi eszközök után terv szerinti értékcsökkenést kell elszámolni. Az értékcsökkenés elszámolására a Tv. 52. § bekezdéseit kell alkalmazni.

(2) Az immateriális javaknak, a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét (beszerzési, illetve előállítási) azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogja az Egyetem.

(3) Maradványérték a rendeltetésszerű használatbavétel, az üzembe helyezés időpontjában – a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében – az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke. Nulla lehet a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős.

(4) Hasznos élettartam az az időszak, amely alatt az amortizálható eszközt a gazdálkodó időarányosan az eredmény terhére elszámolja, a várható fizikai elhasználódás (tevékenységre jellemző körülmények, az eszköz fizikai jellemzői), erkölcsi avulás (technológiai változások) alapján, továbbá az eszköz használatával kapcsolatos jogi és egyéb korlátozó tényezők figyelembevételével várhatóan használni fogja.

(5) Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni addig, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használja az Egyetem.

(6) Az Egyetem az értékcsökkenést a bekerülési értékhez viszonyítottan – a 200 ezer forint bekerülési érték alatti befektetett eszközöket ide nem értve – időben lineárisan határozza meg és havonta számolja el a használatban lévő napok arányában az alábbi leírási kulcsok szerint:

a) Immateriális javak esetében:

Vagyoni értékű jogok	16%
Szellemi termékek	33%

b) Tárgyi eszközök esetében:

Épületek	2%
Építmények	3%
Informatikai eszközök	33%
Egyéb gépek, berendezések, felszerelések	14,5%
Járművek	20%

(7) Az előzőekben ki nem emelt eszközök esetében a Tao. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell a terv szerinti értékcsökkenést elszámolni.

(8) Az Egyetem a 200 ezer forint egyedi beszerzési érték alatti szellemi termékeit, vagyoni értékű jogait és tárgyi eszközeit az üzembehelyezéskor értékcsökkenési leírás címen egy összegben elszámolja.

(9) Az Egyetem az alapítás-átszervezés költségeit nem aktiválja.

(10) Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés:

a) A földterület, a telek (a bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével), az erdő, a képzőművészeti alkotás, a régészeti lelet bekerülési (beszerzési) értéke után, és az üzembe nem helyezett beruházásnál.
b) Nem szabad terv szerinti értékcsökkenést elszámolni az olyan eszközöknél, amely értékéből a használat során nem veszít, vagy amelynek értéke - különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan – évről évre nő.
c) Nem számol el az Egyetem terv szerinti, illetve terven felüli értékcsökkenést a már teljesen leírt, illetve a tervezett maradványértéket elért immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél.

12. § Terven felüli értékcsökkenés elszámolása

(1) A Tv. 53. §-a alapján terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznél elszámolni akkor, ha

a) Az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ide nem értve a beruházást, felújítást) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke. Tartósnak minősül a könyv szerinti érték és a piaci érték különbözete, ha az múltbeli tények vagy jövőbeni várakozások alapján legalább egy évig fennáll vagy - fennállásának időtartamától függetlenül - akkor is, ha az az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető. A piaci érték meghatározása szakértő, értékbecslő bevonásával, árajánlatkéréssel hasonló eszközökre, korábban lebonyolított ügyletek áttekintésével vagy a megjelenő hirdetések elemzésével történik. A terven felüli értékcsökkenés elszámolását a szervezeti egység vezetője indoklással kezdeményezi, melynek végrehajtása a GI feladata a gazdasági igazgató jóváhagyásával.

b) Az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a vállalkozási tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan. Amennyiben az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan, megsemmisült vagy hiányzik, azt az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a beruházások közül – a terven felüli értékcsökkenés elszámolása után – az Egyetem kivezeti a könyveiből. Hiány, selejt esetén a kivezetés előtt az adott időpontban fennálló nettó érték erejéig terven felüli értékcsökkenést kell elszámolni, amelyről jegyzőkönyvet kell kiállítani.

(2) A vagyoni értékű jogok esetén a terven felüli értékcsökkenés elszámolása csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

(3) A terven felüli értékcsökkenési javaslat elkészítésének felelőse a GI. A gazdasági igazgató jóváhagyását követően a terven felüli értékcsökkenés elszámolható.

13. § Befektetett pénzügyi eszközök

(1) A mérlegben a befektetett pénzügyi eszközök között a tartós részesedéseket, tartósan adott kölcsönöket – ideértve a tartósan lekötött pénzeszközöket – és a tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat kell kimutatni.

(2) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetést, valamint a hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírt - függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel bekerülési értéken, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni.

(3) A külföldi pénzértékre szóló befektetett pénzügyi eszközt a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni. A mérlegben a külföldi pénzértékre szóló befektetett pénzügyi eszközt, az üzleti év

mérlegfordulónapjára vonatkozó 8.§ szerinti devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni.

(4) A befektetett pénzügyi eszközök év végi értékelésének alátámasztása leltárral történik. A leltár készítésekor a befektetett pénzügyi eszközöket a számviteli alapelveknek megfelelően vezetett és egyeztetett analitikus nyilvántartásból kell a mérleg fordulónapja szerinti értékben a leltárba felvenni.

(5) A befektetett pénzügyi eszközök bekerülési értékének megállapítása, nyilvántartása, értékelése a GI feladata.

(6) Az Egyetemnek a Tv.-ben meghatározott eszközök után, így a befektetett pénzügyi eszközök meghatározott körében értékvesztést kell elszámolnia, melynek elszámolására a Tv. 54–56. §-át kell alkalmazni.

(7) A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

(8) A befektetés piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

a) A gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, annak tartós tendenciáját.

b) A megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget.

c) A gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt, külföldi pénzértékre szóló befektetés esetén a jelen Szabályzat 8. §-ában meghatározottak szerint, az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó választott devizaárfolyamon átszámított forintértéken.

(9) Amennyiben az előzőek szerinti befektetésnek, mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a beszerzés értékét.

(10) A hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál - függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel - értékvesztést kell elszámolni, ha a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír könyv szerinti értéke és - (felhalmozott) kamatot nem tartalmazó - piaci értéke közötti különbözet veszteségjellegű, tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

(11) Az értékpapír piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni:

a) Az értékpapír (felhalmozott) kamattal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, piaci értékét, annak tartós tendenciáját.
b) Az értékpapír kibocsátójának piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, azt, hogy a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor a névértéket (és a felhalmozott kamatot) várhatóan megfizeti-e, illetve milyen arányban fizeti majd meg.

(12) Amennyiben az értékpapír mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a könyv szerinti értéke, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszaírásával az értékpapír könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a beszerzési értéket illetve, ha a beszerzési érték magasabb a névértéknél (névérték felett vásárolt értékpapírnál), az értékvesztés visszaírásával az értékpapír könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az adott értékpapír névértékét.

(13) A külföldi pénzértékre szóló, tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél, illetve a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírnál az értékvesztés összegét (az értékvesztés visszaírását) devizában kell megállapítani, majd a nyilvántartási devizaárfolyamon kell azt forintra átszámítva a pénzügyi műveletek ráfordításai, illetve bevételei között elszámolni. Ezt követően kell az árfolyamváltozás hatását megállapítani.

14. § Értékhelyesbítés elszámolási szabályai

(1) Az Egyetem nem él az értékhelyesbítés lehetőségével.

15. § Forgóeszközök

(1) A forgóeszközök az Egyetem tevékenységét éven belül szolgálják. A forgóeszközök csoportjába a készleteket, követeléseket, értékpapírokat és pénzeszközöket kell besorolni.

16. § Készletek

(1) Készletek a szervezeti tevékenységet közvetlenül vagy közvetve szolgáló eszközök, amelyek vagy egyetlen tevékenységi folyamatban vesznek részt és a tevékenység folyamán eredeti megjelenési alakjukat elvesztik, vagy több tevékenységi folyamatban vesznek részt, de a törvény szerint azokat a készletek közé kell besorolni, vagy egy éven belül használódnak el.

(2) A mérlegben a vásárolt készleteket az elszámolt értékvesztéssel csökkentett, illetve a korábbi időszakban elszámolt értékvesztés visszaírt összegével korrigált értéken kell bemutatni.

(3) A készleteket beszerzési, előállítási költségüknél magasabb értékben nem lehet a mérlegben kimutatni. A korábban értékvesztéssel csökkentett értéket újra fel lehet értékelni, ha a piaci érték tartósan és jelentősen magasabb, mint a könyv szerinti érték, de legfeljebb az eredeti bekerülési értékig.

(4) A készletek analitikus nyilvántartása a szervezeti egységeken vezetett egyedi nyilvántartó lapokon keresztül valósul meg. Az analitika vezetéséért az adott szervezeti egységek vezetői a felelősek. A szervezeti egységek a készletekről vezetett analitikus nyilvántartás kimutatását negyedévente, feladás formájában küldik meg a GI részére. A negyedéves készlet értékadat manuálisan kerül könyvelésre az EiiR könyvelési rendszerbe.

(5) A vásárolt készletekről évközben a szervezeti egységek folyamatos mennyiségi és értékbeni nyilvántartást vezetnek, melyet év végén mennyiségi felvétellel történő leltározással kell egyeztetni.

(6) Ha a vásárolt készlet (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor készletre értékvesztést kell elszámolni és a mérlegben a tényleges piaci értéken kell kimutatni.

(7) Ha a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét pedig a különbözetnek megfelelő összeg értékvesztéskénti elszámolásával kell csökkenteni.

(8) A vásárolt készlet bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a saját termelésű készlet bekerülési (előállítási) értékét – az előzőekben foglaltakon túlmenően – csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, ha felhasználása, értékesítése kétségessé vált, ha feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését – a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával – ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyagáron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.

17. § Követelések

(1) Követelések azok a különféle szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből jogszerűen eredő, pénzértékben kifejezett fizetési igények, amelyek az Egyetem által már teljesített, a másik fél által elfogadott, elismert termékértékesítéshez, szolgáltatás teljesítéséhez, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, tulajdoni részesedést jelentő befektetés értékesítéséhez, kölcsönnyújtáshoz, előlegfizetéshez (beleértve az osztalékelőleget is) kapcsolódnak, valamint a különféle egyéb követelések, ideértve a vásárolt követeléseket, a térítés nélkül és egyéb címen átvett követeléseket, a bíróság által jogerősen megítélt követeléseket is.

(2) A követelések állományában bekövetkezett változások év közben folyamatosan rögzítésre kerülnek az analitikus nyilvántartásban és a főkönyvben is. A követeléseket bekerülési értéken kell állományba venni. A követelések bekerülési értékének megállapítása, valamint az év végi értékelések elszámolása a GI feladata.

(3) A mérlegbe csak a vevő/adós által elismert követelés állítható be. A követeléseket a mérlegben az egyetem bekerülési értéken, az elfogadott, az elismert összegben szerepelteti.

(4) A mérlegben a követelést a partner által elismert, elfogadott (számlázott) értéken lehet kimutatni. A partner általi elismerés esetei, dokumentumai:

a) a szerződésen alapuló követelés esetében a partner a számlát nem kifogásolja meg, nincs a teljesítéssel kapcsolatban sem mennyiségi, sem minőségi kifogása,
b) minden év december 31-i fordulónapra vonatkozóan kiküldött és a vevő által elfogadott egyenlegközlő levél,
c) a mérlegforduló napját követő, de a mérleg készítését megelőző időpontban történő pénzügyi teljesítés a vevő részéről,
d) a felszámoló által megküldött „hitelezői igény visszaigazolás”,
e) a jogszabályon alapuló követelés év végi értékelése során a követelést elismertnek kell tekinteni, amennyiben jogszabály, határozat biztosítja az elismertséget, még akkor is, ha az adós vitatja azt.

(5) El nem ismert követelésekkel kapcsolatos eljárási szabályok:

a) az analitikát vezető GI egyeztet a kötelezettségvállalóval, s amennyiben a követelés jogos, abban az esetben elutasítja a vevő/adós kifogását és újra felszólítja a teljes vagy részbeni összeg megfizetésére,
b) ha a követelés a vevő/adós kifogása alapján nem jogos és ezt a kötelezettségvállaló írásban is megerősíti, abban az esetben az analitikát vezető GI által a követelés az analitikából törlésre kerül. Az el nem ismert követelés bizonylatai az egyenlegközlő levélre írt kifogásoló levél és a kötelezettségvállaló nyilatkozata arról, hogy a követelés nem jogos.
c) Az el nem ismert követelések nem szerepelhetnek a mérlegben. Ezeket elkülönítve kell kimutatni. A vitatott és/vagy peresített követeléseket összeghatártól függetlenül egyedileg kell értékelni és a Kiegészítő mellékletben kell kimutatni. A kivezetés nem eredményezi a követelésről történő lemondást.

(6) Azokat az adósokat, vevőket, akik a tartozásukat elismerték, de határidőre nem fizették meg, fel kell szólítani tartozásuk rendezésére a következők szerint:

a) A hallgatói kintlévőségek nyilvántartása a Neptun tanulmányi rendszerben történik. A kintlévőség kezelése (felszólítás) az Oktatási Igazgatóság feladata.
b) A hallgatói követeléseken kívüli, további kintlévőségek nyilvántartása az SAP rendszerben történik. A kintlévőségek kezelése (felszólítás) ez esetben a következő szervezeti egységek feladata:
   - a Zalaegerszegi Egyetemi Központot érintő vevői kiszámlázásokhoz kapcsolódóan a Zalaegerszegi Egyetemi Központon belül működő Gazdasági és Személyügyi Iroda, valamint a Műszaki és Beszerzési Iroda feladata,
   - a bérleti díjak (Zalaegerszeget érintő tételek kivételével) tekintetében a GI feladata,
   - egyéb más kiszámlázások esetében a GI feladata.
c) Az adóst, a vevőt fizetési késedelmére figyelmeztetni kell, szükség szerint a behajtás érdekében tértivevényes levélben, vagy olvasási visszaigazolással beállított e-mail üzenetben fel kell szólítani, ennek eredménytelensége esetén a követelést jogi úton történő behajtásának érvényesítése érdekében továbbítani kell a Jogi és Beszerzési Igazgatóság részére.
d) Az Egyetem a 100 ezer forint alatti követeléseket az önkéntes teljesítésre történő felhíváson kívül nem írja elő behajtásra, figyelemmel a költség-haszon elv számviteli alapelvre.

(7) A követeléseket a mérlegkészítéskori értékelés során minősíteni kell az alábbi szempontok szerint:

a) a követelés várhatóan realizálható összege hogyan viszonyul annak könyv szerinti értékéhez,
b) megfelel-e a követelés a számviteli törvény behajthatatlan követelés kritériumának,
c) megtörtént-e a követelés elengedése (17. §. (6) d))

(8) A követelések mérlegfordulónapi állományának értékelése során a következő sorrendet kell betartani:

a) hitelezési veszteségek elszámolása (behajthatatlan és elengedett követelések leírása),
b) értékvesztések, és visszaírt értékvesztések elszámolása.

(9) A követelések minősítése alapján az üzleti év mérlegfordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél értékvesztést kell elszámolni – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű.

(10) Kis összegű követelések:

a) A kis összegű, partnerenként 100 ezer forint alatti követelések értékelése csoportosan történik.
b) A kis összegű követelések könyvvitelben elkülönített csoportjára – a követelések együttes minősítése alapján – az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható, egy összegben elszámolható, elkülönítetten kimutatható. Ez esetben a következő évi mérlegfordulónapi értékeléskor a kis összegű követelések – hasonló módon megállapított – értékvesztésének összegét össze kell vetni az előző évi, ilyen jogcímen elszámolt értékvesztés összegével és a csoport szintjén mutatkozó különbözetet – előjelének megfelelően – a korábban elszámolt értékvesztést növelő értékvesztésként, illetve a korábban elszámolt értékvesztés visszaírásaként kell elszámolni.
c) A követeléseket lejáratuk szerint tovább kell bontani, és azon adósok esetében, akikről egyedi információ nem áll rendelkezésre vagy kis összegű követelésekről van szó, az alábbi értékvesztést kell elszámolni:

Lejárat ideje	Értékvesztés %-a
181–365 nap közötti	50%
365 napon túli minősítési kategóriákra	100%

(11) A hallgatói tartozások értékelése a kisösszegű követelések csoportos értékelésével megegyező azzal az eltéréssel, hogy a 365 napon túli hallgatói tartozásra – összegre való tekintet nélkül – 100 % értékvesztést kell elszámolni.

(12) A nem kisösszegű és nem hallgatókkal szembeni követelések értékelése egyedileg történik:

a) Az adósok, vevők minősítési szempontjai, a fizetőképesség megítélése:
   - milyen az adós, vevő jövedelmi helyzete,
   - a pénzügyi nehézség átmeneti vagy tartós-e,
   - az adós csődeljárás, felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt áll-e,
   - milyen fizetési garanciákat, biztosítékokat kötöttek ki a szerződésben,
   - milyen esély van a követelések érvényesítésére,
   - milyen mértékben várható a követelés megtérülése.
b) Amennyiben a követelés minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszaírással csökkenteni kell.

(13) Behajthatatlan követelések: a Tv. 3. § (4) bekezdés 10. pontja szerinti követeléseket behajthatatlannak kell tekintetni, és az egyéb ráfordítások között hitelezési veszteségként kell elszámolni. Behajthatatlan követelés az a követelés,

a) amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság – nemleges foglalási jegyzőkönyv alapján – vélelmezhető),
b) amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
c) amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,
d) amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
e) amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget), amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel,
f) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,

g) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

(14) A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell.

(15) A követelés behajthatatlansága esetén a Jogi és Beszerzési Igazgatóság teszi meg a javaslatot a GI felé a követelés behajthatatlanság jogcímen történő kivezetésére.

18. § Pénzeszközök

(1) A pénzeszközök a készpénzt, az elektronikus pénzt és a csekkeket, továbbá a bankbetéteket foglalják magukban.

(2) A pénzeszközök értékelése:

a) A házipénztár könyvviteli mérlegben szereplő értéke a főkönyvi könyvelésben a házipénztár főkönyvi számlán lévő, az időszaki pénztárjelentéssel és a december 31-i tényleges pénzkészlettel egyező forint összeg.
b) A mérlegben a bankszámlák értékét a könyvekben szereplő összeggel egyezően, az év utolsó napján a bankszámlán lévő összegben, a banki értesítővel egyezően kell szerepeltetni.
c) A devizaszámlán lévő deviza bankkivonattal egyező értékének átszámított forintértékét kell kimutatni, függetlenül attól, hogy azokat belföldi vagy külföldi hitelintézetben helyezték el.
d) A devizaszámlára kerülő devizát a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni, kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát, amelyet a fizetett összegben kell felvenni, és amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján kell a nyilvántartásba vételi árfolyamot meghatározni.
e) A mérlegben a valutapénztárban lévő valutakészletet, a devizaszámlán lévő devizát az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni.

(3) A pénzeszközök bekerülési értékének megállapítása, valamint az év végi értékelések elszámolása a GI feladata.

(4) A pénzeszközöknél az értékvesztés kategóriát akkor kell alkalmazni, ha az adott pénzeszköz számlát vezető hitelintézet a számlán lévő összeget nem tudja a számlatulajdonos Egyetemnek maradéktalanul rendelkezésre bocsátani.

(5) A pénzeszközökkel kapcsolatos feladatokat a Pénzkezelési Szabályzat tartalmazza.

19. § Időbeli elhatárolások

(1) Az aktív és passzív időbeli elhatárolásokat és azok feloldását a Tv. 32-33.§, valamint a 44-45. § értelmében szükséges elszámolni.

(2) Az időbeli elhatárolások közül azokat, amelyeknek a feloldása nem konkrét gazdasági események bekövetkeztéhez kötött – mint pl. tartozás átvállalás pénzügyi rendezése - év elején visszavezetjük, és a következő fordulónapra az aktuális értékek képzésére kerül sor.

(3) Az időbeli elhatárolások bekerülési értékét, esetleges értékvesztését az egyes tételek jellegére, típusára vonatkozó szabályok alkalmazásával kell megállapítani.

20. § Terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszaírásának általános szabályai

(1) Amennyiben a befektetett eszközök és forgóeszközök könyv szerinti értéke alacsonyabb ezen eszközök eredeti bekerülési értékénél és az alacsonyabb értéken való értékelés okai már nem, illetve csak részben állnak fenn, akkor az immateriális javaknál, tárgyi eszközöknél a már elszámolt terven felüli értékcsökkenés, egyéb eszközöknél az elszámolt értékvesztés összegének csökkentésével, – a megbízható és valós összkép érdekében – az eszközt piaci értékére, legfeljebb a nyilvántartásba vételkor megállapított bekerülési értékére, immateriális jószágnál, tárgyi eszköznél a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére az egyéb bevételekkel szemben, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként vissza kell írni (visszaírás).

(2) A terven felüli értékcsökkenés, az értékvesztés visszaírását az üzleti év mérleg fordulónapjára vonatkozó értékelés keretében kell végrehajtani.

21. § Saját tőke

(1) A saját tőkébe tartozó elemeket a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

22. § Céltartalék képzés szabályai

(1) Az Egyetem a Tv. kötelező előírásain túlmenően nem képez céltartalékot.

23. § Kötelezettségek

(1) Az Egyetem kötelezettségként tartja nyilván – a Tv. 42. § szerint – azokat a szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből eredő, pénzértékben kifejezett elismert tartozásokat, amelyek a szállító, a vállalkozó, a szolgáltató, a hitelező, a kölcsönt nyújtó által már teljesített, az Egyetem által elfogadott, elismert szállításhoz, szolgáltatáshoz, pénznyújtáshoz kapcsolódik. A kötelezettségek lehetnek hátrasoroltak, hosszú és rövid lejáratúak.

(2) Az Egyetem olyan nyilvántartást vezet, amelyből megállapítható a kötelezettségek fajtája, tartalma szerinti megkülönböztetése, valamint a kötelezettségekből a kapcsolt vállalkozásokkal szembeni fennállása.

(3) A kötelezettségek a beszámolóba a felleltározásukat követően, az analitikus nyilvántartásokkal megegyezően, forintban a könyv szerinti értéken kerülnek be.

(4) A kötelezettségeket a mérlegben könyv szerinti értéken kell kimutatni.

(5) A vevőtől forintban kapott előleget a ténylegesen befolyt összegben, a devizában kapott előleget az átszámított összegben kell a mérlegben kimutatni a szerződés szerinti teljesítést követő elszámolásig, az előleg visszautalásáig, illetve egyéb bevételkénti elszámolásáig.

(6) Az áruszállításból, a szolgáltatás teljesítéséből származó, általános forgalmi adót is tartalmazó forintban teljesítendő kötelezettséget az elismert, számlázott összegben, a devizában teljesítendő kötelezettséget - kivéve, ha az ellenérték kiegyenlítése exportáruval történik - az elismert, számlázott devizaösszegnek a forintra átszámított összegében kell a mérlegben kimutatni mindaddig, amíg azt pénzeszközzel, váltóval, eszközátadással, a Polgári Törvénykönyv szerinti beszámítással kiegyenlítésre nem került, egyéb, illetve halasztott bevételként elszámolásra nem került.

(7) A forintban felvett hitelt, kölcsönt a ténylegesen folyósított, illetve a törlesztésekkel csökkentett összegben, a devizában felvett hitelt, kölcsönt a ténylegesen folyósított deviza, illetve a törlesztésekkel csökkentett deviza forintra átszámított összegében kell a mérlegben kimutatni.

(8) A pénzügyi lízinggel kapcsolatos kötelezettség összegét a megfizetett lízingdíjnak a lízingszerződésben meghatározott törlesztés összegével csökkentetten kell a mérlegbe beállítani. Az ilyen címen felvett kötelezettség összege nem foglalja magában a pénzügyi lízinggel kapcsolatosan fizetendő kamat összegét.

(9) A külföldi pénzértékre szóló kötelezettséget a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a könyvviteli nyilvántartásba felvenni.

(10) A mérlegben a külföldi pénzértékre szóló kötelezettséget az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell kimutatni.

24. § Külföldi pénzértékre szóló eszközök és kötelezettségek év végi értékelési szabályai

(1) Az év végi értékelés munkamenete a következő, a Tv. 65.§ (2) bekezdése alapján:

a) a külföldi pénzértékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékének megállapítása;
b) a fordulónapi érték meghatározása valamennyi külföldi pénzértékre szóló tételnél (részesedések, követelések, valutakészlet, devizaszámlán lévő deviza, kötelezettségek stb.) külön-külön a számviteli politikában meghatározott árfolyamon.

(2) A devizás értékelések során elvégzett számítások az év végi értékelés dokumentációját képezik.

IV. fejezet: Záró rendelkezések

25.§ Hatályba lépés, jóváhagyás

(1) Jelen Szabályzatot az Egyetem a honlapján hirdeti ki és teszi közzé (www.uni-pannon.hu).

(2) Jelen Szabályzatot a Szenátus a 2023. október 26-ai ülésén, a Szenátus 197/2023. (X.26.) számú határozattal elfogadta.

(3) Jelen Szabályzat 2023. november 1-én lép hatályba.

(4) Jelen Szabályzat visszavonásig érvényes.

(5) Jelen Szabályzat hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a 173/2021. (X.28.) számú Szenátusi határozattal jóváhagyott Eszközök és Források értékelési szabályzata.

Veszprém, 2023. október 26.

Dr. Gelencsér András	Csillag Zsolt
rektor	kancellár

A Pannon Egyetemért Alapítvány, mint fenntartó nevében jóváhagyta:

Veszprém, 2023. október 31.

Dr. Bartus Péter

operatív igazgató